

(อม.๓๐)

คำพิพากษา



คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑๕๑/๒๕๖๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๙๙/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๙ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายไพศาล กิตติธรรมสมบัติ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับลงโทษฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว คดีวินิจัยได้ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันครบวาระการดำรงตำแหน่ง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๐ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๒ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางกิตติยา กิตติธรรมสมบัติ คู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี กรณีพ้นจากตำแหน่งไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ ไม่แสดงรายการหนี้สิน ของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๒ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๒ บัญชี สลากออมทรัพย์ ๑ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ รถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไม่แสดงรายการหนี้สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๑ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางสาวณิชากร กิตติธรรมสมบัติ และ นายชวิศ กิตติธรรมสมบัติ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ สลากออมทรัพย์ รวม ๖ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด รวม ๒ รายการ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๓ บัญชี เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๒ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๑ บัญชี สลากออมทรัพย์ ๒ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วน ๑ รายการ รถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไม่แสดงรายการหนี้สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๑ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของบุตร ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ๒ คน ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๓ บัญชี สลากออมทรัพย์ ๔ บัญชี เงินลงทุน ในห้างหุ้นส่วน รวม ๒ รายการ สำหรับกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งคดีขาดอายุความ ทางอาญาแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องขอให้ลงโทษ

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด ขณะผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ปรากฏว่ามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลให้ใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่ โดยมาตรการบังคับทางการเมืองในมาตรา ๘๑ บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหาให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองในมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว” ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ มิใช่มาตรการบังคับทางการเมืองตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดีนี้ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นตามที่ผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๕) (ข) ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน

นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งโดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๐ บัญชี ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๒ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางกิตติยา กิตติธรรมสมบัติ คู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๔ บัญชี กรณีพ้นจากตำแหน่งไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๒ บัญชี เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ ไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๒ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินฝากธนาคาร ๑๒ บัญชี สลากออมทรัพย์ ๑ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด ๑ รายการ รถจักรยานยนต์ ๑ คัน ไม่แสดงรายการหนี้สินของคู่สมรส ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชีจากบัตรเครดิต ๑ รายการ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางสาวณิขมล กิตติธรรมสมบัติ และ นายชวิศ กิตติธรรมสมบัติ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ สลากออมทรัพย์ รวม ๖ รายการ เงินลงทุนในห้างหุ้นส่วนจำกัด รวม ๒ รายการ พฤติการณ์ดังกล่าวมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ซึ่งการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นหน้าที่สำคัญของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติ อันเป็นมาตรการในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อให้เกิดการตรวจสอบผู้ใช้อำนาจรัฐ จึงพึงได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง มีผลห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี หรือไม่ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้บังคับ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น

รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่พบบัญชีของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้นยอมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และเมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดแล้ว จึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางการเมืองกับผู้ถูกกล่าวหากรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ได้

พิพากษาว่า นายไพศาล กิตติธรรมสมบัติ ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายธีระพงศ์ จิระภาค

นายเสรี เพศประเสริฐ

นายปกิต สุวรรณพรหมา

นายประมวล สุขสมพร

นายนิรัตน์ จันทพัฒน์

นายชาติชาย กริชชาญชัย

นางพฤษภา พนมยันตร์

นายวิรุฬห์ แสงเทียน

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์